

Antologia de Torroella

Cada terra ha tingut els seus panegiristes, els seus admiradors, inclús els idòlatres fervorosos...

Torroella ha merescut també, en el transcurs del temps, l'atenta consideració dels seus valors peculiars, de les seves qualitats característiques que constitueixen la seva personalitat col·lectiva. D'ella, n'han dit espontàniament llurs opinions personalitats d'excels prestigi, impressions que hem volgut recollir d'una faïçó breu però d'expressiva clarividència. El tema no resta pas exhaurit i podria fer-se encara més extens i donar-li més amplitud amb les opinions d'altres personalitats; com a inicial intent però, aquesta Antologia dedicada a Torroella satisfà amb escreix els mòbils de la seva intenció: divulgar en un glossari encomiàstic l'apreci i la consideració que ha merescut la Vila de part d'autèntics esperits selectes de la nostra terra.

* * *

«Com minyó de bracet amb dues nines,
les tres muntanyes del rocós Montgrí
creguí veure acostar a ses veïnes
per cloure bé lo rotllo gegantí.

Sentí en la mar l'orquestra de les ones
responent amb rogall al vent del Nord,
que en la pineda rondinant a estones
els arbres romp quan vol que sonen fort.

Una gran plaça me semblà eixa plana,
eixos turons un cercle de gegants
que per ballar una gentil sardana
van allargant-se com amics les mans.»

JACINT VERDAGUER, Prev.
(De la poesia «L'Empordà»)

«A Torroella de Montgrí: Vila vella, bressol del poeta, reb sós cants.
Mon cor s'hi ha badat com la magrana per la força del sentiment, cantant com
la cigala en les caldes d'estiu.

La casta donzella du a la Mare de Déu sa toia collida amb matinal rosa-
da, jo poso als teus peus aqueixes flors de l'enteniment i de l'ànima meva, es-
clatades al bes del sol i entonades per l'alè poderós de la tramuntana i els
brams espantables de la mar que batalla entre Begur i les Medes. Trencades ja
les cordes de ma lira, blanc de neu el meu front i el cor negat de llàgrimes, aple-
gades en llarg romiatge per tot el món, espero l'hora del repós etern, a l'om-
bra del vell castell, sota les gòtiques arcades de ta Iglésia, on jauen els meus,
al costat de les cendres de la mare meva.

Passat l'escalf del present, quan ja no sia, recorda quan t'aimava i que
eix amor l'he deixat tot sencer a n'els meus fills.»

ÀLBERT DE QUINTANA I COMBIS

«¡Bello rincón de una tierra bella, ...»

JOSÉ PELLA I FORGAS
«Historia del Ampurdán»

«Gairebé tots els barcelonins sabem una vila o un poble de la terra nos-
tra que coneixem millor que d'altres, perquè hi hem fet estades més llargues o
perquè ens hi atreuen afeccions i ens hi lliguen bones amistats. D'això en sol
derivar que mirem amb certa complacència uns carrers per més que s'assemblin
a altres d'altres bandes, que d'alguns monuments i parets velles un hom diria
que se'n desprenen uns antics records que tenen un aire especialíssim i que

àdhuc un tros banal de carretera es presenta millor als nostres ulls que qualsevol dels centenars de quilòmetres que n'hem seguit en altres paratges més delitosos, perquè des d'aquell tros n'hem contemplat més vegades la posta de l'astre del dia o aixecar-se el de la nit fent-hi el ple pel darrera del campanar, o ens hem interessat en les feines agrícoles que des d'allí hem vist o hi hem saludat afectuosament coneixences diàries que ens són agradoses de trobar i de conversar-hi. I és cosa sabuda que ciutat, vila o encontrada serà tant més estimada per nosaltres com millor ens serà coneguda. Així em succeeix a mi respecte a la Vila de Torroella que, per més que la tinc vista i coneguda, cada any hi torno de més bon grat.»

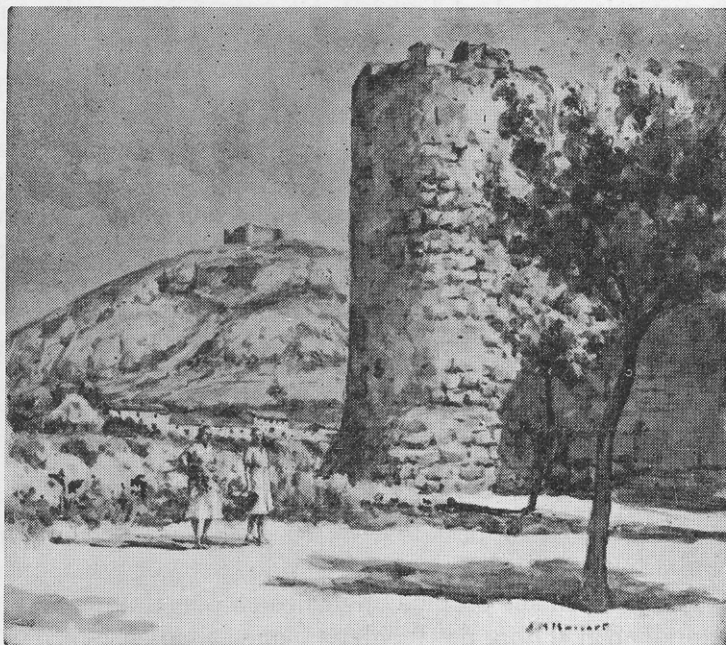
JAUME MASSÓ I TORRENTS

(Membre-fundador de l'Institut d'Estudis Catalans)

«Es además, simbólicamente, el lugar de Torroella una tradición. Tiene tradición guerrera en su lucha. Todas estas piedras hablan de la capacidad guerrera y del sentimiento guerrero de los naturales de Torroella que no se limitaron tan solo a defender su Comunidad, sino que también atravesaron mares para conquistar.»

TENIENTE GENERAL ORGAZ

(Del discurs inaugural del pont sobre el Ter. Any 1940)

La «Torre de les bruixes», amb el fons el castell de Montgrí, ens dóna una típica imatge de la Torroella històrica.

(Dibuix J. M.ª Mascort)

Sempre havia aplicat als pagesos de Torroella la frase del poeta llatí: «Oh fortunatos nimium sua si bona norint agricolas». Ara penso que es pot aplicar als torroellencs en general: «Oh, massa feliços foren els torroellencs si s'adonessin de llur benestar!».

DR. LLUIS PERICOT

«Torroella, Torroella:
dintre teu, què deu florir
de romàntica donzella,
que omplint-me de meravella
m'obligui a cantar així?»

FRANCESC VIVER, Prev.

«A la dreta de la carretera, anant a Torroella, hi ha la mar. La costa, molt baixa, fa unes ondulacions plenes i dolces. En els punts alts, els pins, alterosos i despentinats, es drecen sobre el cel. La pinzellada blanquinosa, lassa i mòvil del mar, bada el seu ull glauc a cada ventre de la corba. La sorra de la platja, de color rosa, guspireja amb el sol. Entre els pins, no és pas rar de veure-hi una vela meravellada. A la tarda, surten les veles de l'Estartit, i el golf es pobla d'imaginacions antigues.

...A Torroella, de la plaça estant, es veu, al fons d'un carrer la muntanya de Santa Caterina. Es pot veure l'ombra errívola d'un ocell que vola molt alt sobre el vessant de roques de color farigola. En el carrer que va a la muntanya hi ha dues o tres cases antigues i d'estil. Torroella és una població de molta història. Passant per un carrer, sovint us encanteu davant de la finor exquisida d'una finestra gòtica.»

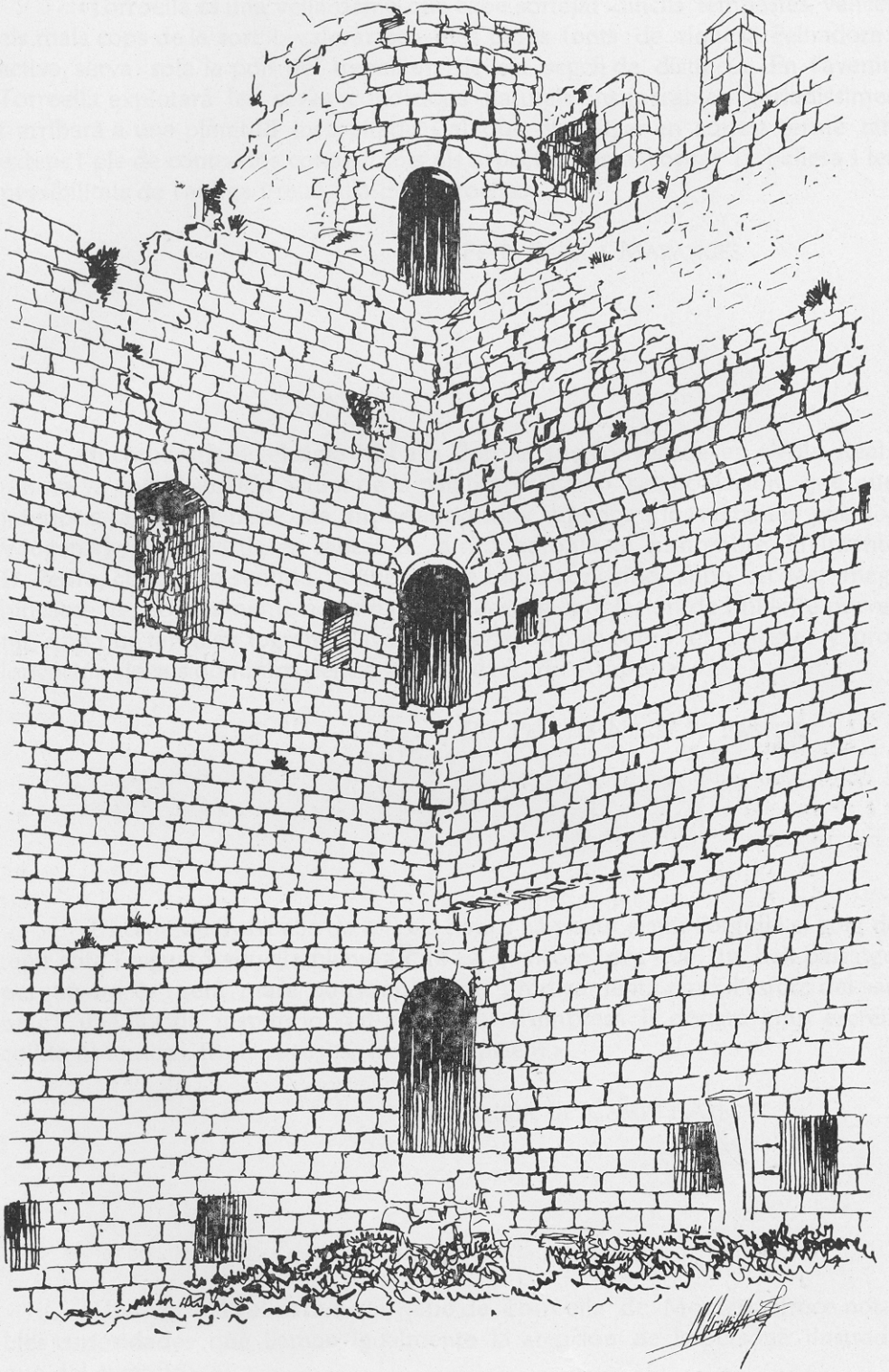
JOSEP PLA

(Del llibre «De L'Empordanet a Andorra»)

«Haciendo honor a su pasado y a una tradición de continuidad que honra a sus moradores, Torroella ha conservado fiel y cuidadosamente sus títulos jurídicos, algunos en sus propios originales en pergamino, otros transcritos bajo fe notarial en el «Llibre de Privilegis», que, a su vez, recoge también buen número de los primeros.»

Dr. JOSE M. FONT Y RIUS

(Catedrático de la Universidad de Barcelona)

Interior del castell de Montgrí (segle XIII)
(Dibuix de Miquel Graells)

«Torroella és una vella dama que sabé sortejar difícils tempestes, vèncer els mals cops de la sort i valorar ses més pures fonts de riquesa. Feinadora i activa, serva sota la pols del treball un delicat segell de distinció. En l'avenir, Torroella explotarà les seves condicions naturals insuperables, variadíssimes i arribarà a una plenitud insospitada. Cal que el viatger en aquest terme tan extens i ple de contrastos conegui tots els aspectes per a copsar la bellesa i les possibilitats de l'antiga i reial vila de Torroella.»

PERE BLASI I MARANGES

«Incorporada en el siglo XIII a la Corona fue convertida en «Villa Real» (ahora ya con el sentido actual de la palabra «villa» o sea población, que aun inferior a la ciudad, tiene una importancia muy superior a los restantes pueblos y lugares) y se convirtió en cabeza de la rica baronía de su nombre. El infante D. Pedro, cuyo gran sentido político es de todos conocido, supo escoger magníficamente; no solamente adquiriría una hermosa población de brillante porvenir, sino que también lograba clavar una cuña, formar como un enclave y prolongación de sus dominios dentro del condado de Ampurias.»

DR. PELAYO NEGRE Y PASTELL

«L'home de Torroella de tots els temps ha pogut sentir l'orgull i el goig de tenir sota l'esguard aquella planura que és quelcom més que un bell paisatge, perquè era, és i serà mare nutrícia, la que pròdigament, amb l'esforç del seu braç i una lúcida inspiració del seu sentit d'empresa li donarà amb escreix collita abundosa, fruits sucosos, habitacle plaent.»

JOAQUIM DE CAMPS I ARBOIX

«Una vez más el variado término de Torroella de Montgrí ofrece notables curiosidades que llaman igualmente la atención de la persona ilustrada que del científico...»

ENRIQUE BALCELLS ROCAMORA
(Profesor de la Facultad de Ciencias de la Universidad de Barcelona)

«Res de tot el que tanca aquest lloc és tant estimable, com la bella sardana de pesades arcades que volten la plaça, d'aquelles arcades que són sens dubte la pinzellada mestra d'aquesta bella estampa de Catalunya que és la plaça de Torroella.»

JOAN PERICÔT.

* * *

Finalitza ací el nostre recull de les opinions que ha merescut Torroella de diverses i prestigioses personalitats, que han sabut captar les gràcies i bellesa que l'adornen, el seu racial tipisme, la força del seu sentit històric que la convertí en el passat, per preferència i privilegi dels reis del gloriós Casal de Catalunya-Aragó, Vila sobirana de tota la plana empordanesa.

PERE CASTELLS